

TBMM ÜYESİ SAYIN AYFER YILMAZ'IN
6-7 HAZİRAN TARİHLERİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN KURULTAY
TOPLANTISINDA ADALET VE İÇİŞLERİ GÜNDEM BAŞLIĞI ALTINDA
YAPTIĞI KONUŞMA

Sayın Başkan,

Adalet ve içişleri alanında Birliğin birinci ve üçüncü boyutları arasında bölünmüş yapısı kadar, kullandığı hukuki araçların da karışık bir tablo sunduğuna kuşku yoktur. Ancak, bu dağınık yapının nedenlerinin entegrasyon sürecinin özgün doğasında aranması gerektiği kanaatindeyim.

Bilindiği üzere, üç boyutlu yapı Maastricht Antlaşmasıyla tesis edilmiştir. Kurumsal planda neden olduğu zorluklara rağmen üçlü yapı, Birlik genelinde ele alınması gereken konuların tespit edilmesine imkan tanınması açısından yararlı olmuştur.

Maastricht'ten Amsterdam'a kadar katedilen mesafe iyi tahlil edilmelidir. Amsterdam Antlaşması, göç, iltica, vize ve serbest dolaşım ile ilgili konuları Topluluk politikaları kapsamına dahil etmekle, Maastricht'le ortaya konan durumun geçici olduğunu ve zamanla Topluluk yöntemine döneceği sonucunu ortaya koymuştur. Şartlar elverdiği ölçüde, üçüncü boyutta yer alan diğer konuların da birinci boyuta taşınabileceğini, bu itibarla, adım adım ilerlenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Halen Topluluğun birinci ve üçüncü boyutları arasında dağılmış vaziyette bulunan adalet ve içişleri alanında, karar, çerçeve karar, sözleşme, tutum, ortak tutum vb. hukuki araçlar kullanılmakta, Sözleşmelerin işlevine fiilen başvurulmamaktadır. Genel siyasi yönelimleri belirleyen ortak tutumları bir tarafa bırakırsak, doğrudan uygulanabilirliği olmayan karar ve çerçeve kararların da fazlaca işlevsel olmadığı görülecektir. Bu itibarla, adalet ve içişleri alanında, birinci boyutta kullanılan tüzük veya direktifler gibi hukuki araçlar daha çok kullanılmalı, işlevsel olmayan hukuki araçlar iptal edilmelidir.

Üçüncü boyutta yer alan konuların tedricen birinci boyuta taşınması, mümkün olduğu ölçüde nitelikli çoğunlukla karar alma ve Avrupa Parlamentosu ile birlikte karar (co-decision) prosedürlerini beraberinde getirmelidir. Demokratik meşruiyetin tesisi bunu gerekli kılmaktadır.

Birlik genelinde şeffaflığın tesisi önem arz etmektedir. Ancak, bir hayli hassas konuları içeren adalet ve içişleri alanında şeffaflığın sınırları olması gerektiğini de kabul etmek durumundayız. Örneğin, iltica, terörizm vb. konularda karar alırken Konsey'in toplantılarının halka açık olmasını isteyebilir miyiz?

Adalet ve içişleri alanındaki karar mekanizmasının hukuki meşruiyetini arttırmanın bir yolu da, Adalet Divanı'nın bu alanda alınacak kararlar üzerindeki hukuki denetimle ilgili yetkisini arttırmaktan geçmektedir. Keza, vatandaşlara yargı yolunun daha fazla açılması demokratik meşruiyet adına atılmış önemli bir adım olacaktır.

Yapılan kamuoyu araştırmaları, vatandaşların, terör, insan ticareti, organize suçlar, uyuşturucu ve kaçakçılığıyla mücadele konularında Birlik düzeyinde karar alınmasını istediklerini göstermektedir. Ahiren AB Tutuklama Müzekkemesinin, Terörizm Konusundaki Çerçeve Kararın, ve bu konudaki Ortak Tutum ve Tüzüğün kabul edilmesiyle önemli bir aşama katedilmiştir. Şimdi ise bu kararların uygulamaya konulması gerekmektedir.

Sınırların ortak biçimde genişlemesi genişleme bağlamında önem arzedecektir. Dönem Başkanlığının Schengen sistemi çerçevesinde iyi netice veren uygulamalar El Kitabını, ahiren Roma'da bir AB Sınır Muhafız Birimi oluşturulması konusunda düzenlenen Konferansı önemli gelişmeler olarak değerlendiriyoruz. Bu alanda da adım adım ilerlemeli, gerekli hallerde Europol'e operasyonel yetki tanımalıyız. Ancak, bu operasyonlarla ilgili olarak, siyasi ve hukuki denetim mekanizmaları geliştirmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.